

Sygn. akt I CSK 1719/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku wierzyciela Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego
w Wieruszowie

z udziałem I. Z.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek
lub w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej,
członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej
prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej,
przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 26 października 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 25 maja 2021 r., sygn. akt XIII Ga 2081/19,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą, drugą i czwartą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo jego niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżąca swoje wątpliwości ujęła w pytaniach: „Czy przy ocenie stopnia winy dłużnika oraz, co za tym idzie, przy ustalaniu słuszności, niezbędności i celowości

orzekania zakazu, o którym mowa w art. 373 i 374 prawa upadłościowego, sąd winien, oprócz oceny podstaw formalno-prawnych orzeczenia zakazu oraz ogólnych standardów działalności przedsiębiorcy, wziąć pod uwagę takie okoliczności jak: postać zamiaru sprawcy danego działania lub zaniechania, jego motywacje, pobudki, okoliczności osobiste, praktyczne skutki zarzucanych uchybień, zagrożenie dla interesu społecznego i gospodarczego w dacie orzekania, próbę samodzielnego zapobieżenia temu zagrożeniu, dążenie do porozumienia z wnioskodawcą lub innymi wierzycielami, ewentualnie posiłkując się, niekoniecznie wprost, ale na zasadzie pomocniczej i porównawczej dyrektywy interpretacyjnej zasadami wymiaru kary i oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu analogicznymi do przyjętych na gruncie prawa karnego?; czy w przypadku, w którym według stanu na dzień wydania prawomocnego orzeczenia (art. 316 k.p.c.) osoba, w sprawie której wystąpiono o orzeczenie zakazu na podstawie art. 373 lub 374 prawa upadłościowego, samodzielnie, w wyniku podjętych działań, usunęła negatywne skutki zaniechania, w tym odpadły podstawy do ogłoszenia jej upadłości i doprowadziła zagrożoną upadłością działalność do rentowności, wykonując starannie zaległe zobowiązania, Sąd przy ocenie celowości orzeczenia zakazu winien dokonać analizy istnienia aktualnych podstaw do orzekania zakazu, uwzględniając m.in. potencjalne skutki orzeczenia zakazu w obecnym stanie dla interesu wierzycieli?; czy jedną z funkcji zakazu, o którym mowa w art. 373 (oraz 374 p.u.) jest rola represyjna, rozumiana także w tym sensie, że samo stwierdzenie niedochowania należytej staranności w zgłoszeniu wniosku upadłościowego uzasadnia zastosowanie sankcji, na zasadzie „wymierzenia odpłaty za nieprzestrzeganie przez profesjonalistę przepisów prawa”?”.

Przedstawione przez skarżącą kwestie nie stanowią istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu wyżej wyjaśnionym. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyslanie się

lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., sygn. akt II UK 38/08, nie publ. i z 14 grudnia 2004 r., sygn. akt II CZ 142/04, nie publ.).

Sąd drugiej instancji ocenił sytuację skarżącą i uznał, że jej stopień winy w niezłożeniu w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości jest znaczny i jej zachowanie ocenił jako rażące niedbalstwo.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odwołanie się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymaga przedstawienia, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi oraz argumentacji wykazującej, że istotnie skarga jest oczywiście uzasadniona. Chodzi tu o wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Celem sformułowania powyższej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest wykazanie jedynie oczywistego naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacji, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skarżąca wskazała, że skarga jest oczywiście zasadna w zakresie podstawy z pkt. II. 3, tzn. dodatkowego ustalenia, że przeciwko odstąpieniu od orzeczenia zakazu, bądź jego dalszemu złagodzeniu przemawia rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli, podczas gdy to stwierdzenie nie zostało poparte żadnymi ustaleniami, ani środkami dowodowymi oferowanymi przez stronę wnioskującą.

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącą nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrył się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

[as]